

11 Οκτωβρίου, 1990

[ΠΙΚΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

P. STEFF & CO.,

Αιτητές,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ/Ή
1. ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ
ΔΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΑΥΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,
2. ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 891/88).

Προσφορές — Έννομο συμφέρον — Η προσφορά δεν ανταποκρίνεται στις προδιαγραφές και δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο εξέτασης, αν δεν πληροί ουσιώδη όρο του διαγωνισμού.

5 Λέξεις και Φράσεις — “Ουσιώδης όρος” — Όροι προσφορών — Στις υποθέσεις προσφορών είναι ο όρος ο οποίος συνιστά παράγοντα αποφασιστικής σημασίας για το περιεχόμενο της απόφασης — Το κριτήριο για τον προσδιορισμό της υπόστασης συγκεκριμένου όρου είναι αντικειμενικό.

10

Οι καθ' ων η αίτηση ισχυρίστηκαν ότι οι αιτητές δεν νομιμοποιούνται να προσβάλουν την απόφαση για μη κατακύρωση της προσφοράς σ' αυτούς, λόγω της διαπίστωσης του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών, ότι τα μηχανήματά τους δεν πληρούσαν τις

15 προδιαγραφές σ' ένα κείμενο τομέα, δηλ. δεν ήταν εφοδιασμένα με σύστημα ηλεκτρονικού ελέγχου.

15

Το Ανώτατο Δικαστήριο αποδέκτηκε την εισήγηση των καθ' ων η αίτηση και αποφάνθηκε ότι:

20

Συμμόρφωση με τις πρόνοιες της παραγράφου 8 του διαγωνισμού, η οποία προνοεί για ύπαρξη του προβλεπόμενου συστήματος ελέγχου, χαρακτηρίζεται ως “ουσιώδης” στην ίδια παράγραφο. Μη

συμμόρφωση με τον πιο πάνω όρο, θα έχετε την προσφορά εκτός διαγωνισμού. Η κατάληξη των καθ' ων η αίτηση, ότι ως θέμα τεχνικής επάρκειας, η προσφορά των αιτητών δεν πληρούσε τις ουσιώδεις προϋποθέσεις που έχετε η παράγραφος 8, δεν κλονίστηκε από κανένα στοιχείο ή μαρτυρία ενώπιον του Δικαστηρίου. Ως εκ τούτου οι αιτητές δεν έχουν το απαιτούμενο έννομο συμφέρον να προσβάλουν την μη κατακύρωση σ' αυτούς της επίδικης προσφοράς.

5

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

10

Αναφερόμενες υποθέσεις:

K & M TRANSPORT v. E.F.A. and Others (1987) 3 C.L.R. 1939,

Medcon Construction and Others v. Republic (1968) 3 C.L.R. 548,

15

Christofides v. Republic (1985) 3 C.L.R. 547,

A. Trikomitis Ltd v. Republic (1986) 3 C.L.R. 262,

20

Ατλάντικ Ινισιούαρανς Λτδ v. Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Πατατών και Άλλου (1990) 3 Α.Α.Δ. 173,

Panāyiotou & Constantinou Constructions Ltd v. Δημοκρατίας (1990) 3 Α.Α.Δ. 315.

25

Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της απόφασης των καθ' ων η αίτηση να κατακυρώσουν την προσφορά για την προμήθεια εκτυπωτικής μηχανής κρατικών λαχείων, για τις ανάγκες του Κυβερνητικού Τυπογραφείου, στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο.

30

Α. Σ. Αγγελίδης, για τους Αιτητές.

35

Ν. Χαράλαμπος, Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.

Λ. Παπαφιλίππου με Α. Χαβιαρά, για το Ενδιαφερόμενο πρόσωπο.

40

Cur. adv. vult.

ΠΙΚΗΣ, Δ.: Η προσφορά των αιτητών ήταν μια από τις τέσσερις που υποβλήθηκαν για την προμήθεια εκτυπωτικής μηχανής

5 νής κρατικών λαχείων για τις ανάγκες του Κυβερνητικού Τυπογραφείου, παράλληλα διασκευασμένης και για την εκτύπωση διαβατηρίων και ομολογιών. Καταρχήν οι προσφορές αξιολογήθηκαν από τεχνικής άποψης από τους αρμοδίους του Κυβερνητικού Τυπογραφείου.

10 Σε έκθεσή του το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών σύστησε την επιλογή των ενδιαφερόμενων μερών P.C. ΟΡΙΝΟΣ (ROLAND) LIMITED των οποίων η προσφορά κρίθηκε ότι πληρούσε τις προϋποθέσεις και ανταποκρινόταν στις ανάγκες του Τυπογραφείου. Στην ίδια έκθεση διατυπώνονται επιφυλάξεις κατά πόσο η προσφορά των αιτητών πληρούσε τους όρους και τις προδιαγραφές του μειοδοτικού διαγωνισμού. Στο σχετικό απόσπασμα της έκθεσης αναφέρεται:

15 "Recommendations - Examining all the tenders submitted it appears that the tender closer to the tender specifications has been submitted by Tenderer No.3 (P.C. Orinos). This is the only tender which offers an 'electronic checking unit' which is expected to
20 eliminate the manual checking of lottery tickets, presently carried out by a team of about 20 girls. The equipment offered by Tenderer No. 3 are considered suitable for the printing of lottery tickets, postage stamps, bonds, passports and other security printing operations and therefore it could be recommended. The
25 fact that the Tenderer No. 3 did not offer a cutting machine is not considered a serious disadvantage, because a suitable cutting machine is available at the Government Printing Office which could be used for the cutting of lottery tickets and other relevant printing operations.

30 The next most complete offer has been submitted by Tenderer No. 2. The difference in price, however, is not justified.

35 Tenderer No. 4 offers the best price for the supply and installation of the offset press with on-line numbering unit, and provided the omission such as the 'Rainbow ink fountains' the 'electronic plate scanner' the 'numbering boxes' and the 'electronic checking systems' are supplemented at extra costs, this tender may be considered."

40 Οι προσφορές επαναξιολογήθηκαν, μετά από απόφασή του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών, από την τεχνική επιτροπή του σώματος η οποία κατέληξε στα ίδια συμπεράσματα όπως και οι αρμόδιοι του Τυπογραφείου. Η τεχνική επιτροπή του Κεντρικού

Συμβουλίου Προσφορών εισηγήθηκε την αποδοχή της προσφοράς των ενδιαφερόμενων μερών· εξάλλου, διαπίστωσε ότι τα μηχανήματα τα οποία προσέφεραν οι αιτητές δεν πληρούσαν τις προδιαγραφές του διαγωνισμού σε ένα κρίσιμο τομέα· δεν ήταν εφοδιασμένα με σύστημα ηλεκτρονικού ελέγχου.

5

Οι εισηγήσεις και διαπιστώσεις της τεχνικής επιτροπής υιοθετήθηκαν από το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών που στη συνέχεια εισηγήθηκε στην αρμόδια Υπουργική επιτροπή την επιλογή της προσφοράς των ενδιαφερόμενων μερών, δεδομένου ότι κλιμάκιο τεχνικών θα επιθεωρούσε τα μηχανήματα στο χώρο που ήταν συναρμολογημένα στο εξωτερικό και θα βεβαίωνε ότι αυτά ανταποκρίνονταν στις προδιαγραφές και ικανοποιούσαν τις λειτουργικές ανάγκες του Τυπογραφείου. Η τελική απόφαση της Υπουργικής επιτροπής, με την οποία έγινε αποδεκτή η προσφορά των ενδιαφερόμενων μερών, είναι το αντικείμενο της προσφυγής.

10

15

Οι καθ' ων η αίτηση αμφισβητούν την εγκυρότητα της προσφυγής με το δικαιολογητικό ότι οι αιτητές δε νομιμοποιούνται να προσβάλουν την πράξη λόγω έλλειψης έννομου συμφέροντος. Η μη συμμόρφωση των αιτητών με τους όρους του διαγωνισμού απέκλειε εκ προοιμίου την εξέταση της προσφοράς και έθετε τους αιτητές εκτός διαγωνισμού. Επομένως, δεν έχουν το συμφέρον που προβλέπει το άρθρο 146.2 του Συντάγματος να αξιώσουν την αναθεώρηση της πράξης.

20

25

Με αφορμή την παράλειψη των καθ' ων η αίτηση να εγείρουν τις αμφισβητήσεις τους στη δικαιοδοσία του Δικαστηρίου στην ένστασή τους (το θέμα εγείρεται στην τελική αγόρευση), οι αιτητές αμφισβήτησαν την καλή πίστη της αρμόδιας Αρχής και ισχυρίστηκαν ότι οι ενστάσεις αποβλέπουν στην απόκρυψη ατελειών στην έρευνα και την αδικαιολόγητη επιλογή της προσφοράς των ενδιαφερόμενων μερών. Δεν υπάρχει όμως κώλυμα, όπως και οι ίδιοι αναγνωρίζουν, στην εξέταση ενστάσεων ως προς τη δικαιοδοσία του Δικαστηρίου σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας. Άλλωστε η αρμοδιότητα του Δικαστηρίου να επιληφθεί προσφυγών βάσει του άρθρ. 146 του Συντάγματος συναρτάται άμεσα με την ύπαρξη των προϋποθέσεων που θέτουν οι παράγραφοι 2 και 3 του ίδιου άρθρου, μεταξύ των οποίων και η ύπαρξη ενεστώτος έννομου συμφέροντος.

30

35

40

Το πρώτο θέμα που πρέπει να μας απασχολήσει είναι αν νομιμοποιούνται οι αιτητές να προσφύγουν. Η απόφαση εξαρτάται

άμεσα από την εγκυρότητα της διαπίστωσης ότι η προσφορά τους δεν πληρούσε τους όρους του διαγωνισμού. Σειρά πρωτόδικων αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου* καθώς και η απόφαση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην **K & M Transport v. E.F.A. and Others** (1987) 3 C.L.R. 1939 καθορίζουν ότι η προσφορά δεν ανταποκρίνεται στις προδιαγραφές και δε μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο εξέτασης αν δεν πληρεί ουσιώδη όρο του διαγωνισμού. “Ουσιώδης” είναι όρος ο οποίος συνιστά παράγοντα αποφασιστικής σημασίας για το περιεχόμενο της απόφασης. Το κριτήριο για τον προσδιορισμό της υπόστασης συγκεκριμένου όρου είναι αντικειμενικό. Και τα ερωτήματα τα οποία προκύπτουν στη συγκεκριμένη υπόθεση είναι δυο:

(A) Αν δεν υπήρξε συμμόρφωση, η σημασία του όρου αυτού στο πλαίσιο του διαγωνισμού, και

(B) η εγκυρότητα της διαπίστωσης των καθ’ ων η αίτηση ως προς τη μη συμμόρφωση των αιτητών με τον όρο 8.

Ως προς το πρώτο ερώτημα η παράγραφος 8 του διαγωνισμού χαρακτηρίζει συμμόρφωση με τις πρόνοιές της ως “ουσιώδη” (essential). Η σημασία της συμμόρφωσης επεξηγείται στην ίδια την παράγραφο 8, όπου αναφέρεται ότι η ύπαρξη του προβλεπόμενου συστήματος ελέγχου θα απαλλάξει τις Αρχές από την ανάγκη για οπτικό έλεγχο των λαχείων ο οποίος γινόταν από αριθμό υπαλλήλων.

Συνεκτιμώντας τη σπουδαιότητα των όρων του διαγωνισμού, ο όρος ο οποίος περιέχεται στην παράγραφο 8 μπορεί εύλογα να χαρακτηριστεί ως ουσιώδης αν όχι ο ουσιωδέστερος όρος του διαγωνισμού.

Συνεπώς μη συμμόρφωση με τις πρόνοιές του θα έθετε την προσφορά οποιουδήποτε εκτός διαγωνισμού - διαπίστωση η οποία μας φέρνει στο δεύτερο ερώτημα, κατά πόσο η κρίση των καθ’ ων η αίτηση ότι η προσφορά των αιτητών δεν ανταποκρινόταν στις πρόνοιες της παραγράφου 8, ήταν εύλογη.

* (Βλ. μεταξύ άλλων, *Medcon Construction and Others v. The Republic* (1968) 3 C.L.R. 548, *Christofides v. The Republic* (1985) 3 C.L.R. 547, *A. Trikomitis Ltd v. The Republic* (1986) 3 C.L.R. 262, *Ατλάντικ Ινστιτούτ Ανδ v. Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Πατατών κ.ά.* (1990) 3 Α.Α.Δ. 173, *Panayiotou & Constantinou Constructions Ltd v. Δημοκρατίας* (1990) 3 Α.Α.Δ. 315).

Η θέση των αιτητών είναι ότι η ατέλεια στο κύριο σώμα της εκτυπωτικής μηχανής την οποία είχαν προσφέρει λόγω της απουσίας ηλεκτρονικού συστήματος ελέγχου, θα μπορούσε να πληρωθεί με την προσαρμογή πρόσθετου εξοπλισμού για τον οποίο είχε υποβληθεί συμπληρωματική προσφορά. Η παράγραφος 8 δεν αφήνει ευχέρεια για την επιλογή εκτυπωτικής μηχανής η οποία δεν έχει ενσωματωμένο σύστημα ηλεκτρονικού ελέγχου. Το θέμα είναι κατεξοχή τεχνικό και η διαπίστωση είναι ότι οι τεχνικές επιτροπές που εξέτασαν την εγκυρότητα της προσφοράς των αιτητών ήταν σε μοναδική θέση να εκτιμήσουν την επάρκειά της. Δεν έχει τεθεί κανένα στοιχείο ή μαρτυρία ενώπιον του Δικαστηρίου η οποία να κλονίζει την κατάληξη των καθ' ων η αίτηση ότι ως θέμα τεχνικής επάρκειας η προσφορά των αιτητών δεν πληρούσε τις ουσιώδεις προϋποθέσεις που έθετε η παράγραφος 8.

5

10

15

Η κατάληξη αυτή οδηγεί άμεσα στην απόρριψη της προσφυγής ως μη υποκείμενης σε αναθεώρηση λόγω έλλειψης εκ μέρους των αιτητών του προβλεπόμενου, από το άρθρο 146.2 του Συντάγματος, έννομου συμφέροντος.

20

Η προσφυγή απορρίπτεται. Δεν εκδίδεται διαταγή για τα έξοδα.

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.